

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

I. Explicatur quarta Definitio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

DEFINITIONES.

Quod in principio facere Geometrae solent, ut rerum de quibus sunt acturi notitiam definiendo aperiant & circumscribant; deinde ut concedi sibi postulent nonnulla, quae ab omnibus conceduntur vulgo; nec sine injuria negari posse putant; tum ut manifesta quaedam & confessa omnibus effata proponant; idem mihi faciendum est; ut ordine procedat nostra Demonstratio, & concludatur *ἡ ἀποδείξις*. Principium ergo ducamus à Definitionibus, quarum prima haec esto:

DEFINITIO I.

Liber genuinus is est, qui ab eo auctore scriptus est, à quo scriptus esse dicitur, & eo circiter tempore, quo scriptus esse fertur.

*Explicatur
prima Definitio.*

I. Herodoti puta historiam, genuinum librum dicimus, quod & Herodotum; cujus nomine inscripta est, auctorem habeat; & iis circiter lucubrata sit temporibus, quibus lucubrata esse fertur. Quamvis enim Pamphila, ex cujus verbis aetas Herodoti intelligitur, initio belli Peloponnesiaci tres & quinquaginta annos, non natum eum esse, sed natum videri dixerit, neque satis constet quo aetatis suae anno Historiam scripserit; quia tamen paucorum annorum controversia est, non idcirco è genuinarum scriptionum serie expungitur. Quod si Constantini temporibus confictum fuisset hoc opus, uti Jacobo Gauterio persuasum fuit, in genuinorum censum neutiquam admitteremus. Altera haec est Definitio:

DEFINITIO II.

Liber coetaneus is est, qui eo circiter tempore scriptus est, quo res in eo scriptae contigerunt.

*Explicatur
secunda Definitio.
Lamprid. in
Alex. Sev.
cap. 29.
Vetr. Flacc.
de verb. sign.
libr. 4. apud
Gell. libr. 5.
cap. 18.*

I. Hujus generis est Thucydides historia, quippe quae ea narret, quibus Thucydides ipse interfuit. Talis est & Xenophontis liber De expeditione Cyri, quo ea habentur, quibus Xenophon ipse praefuit. Auctores hujusmodi Lampridius *Scriptores suorum temporum* appellat. Docet autem Verrius Flaccus earum proprie rerum esse Historiam, quibus rebus gerendis interfuerit is qui narret. Quae tamen Historiae Definitione omissa, illam damus:

DEFINITIO III.

Historia est narratio rerum, quae jam contigerant eo tempore, quo Historia illa scripta est.

*Explicatur
tertia Definitio.*

I. Dixissem paucioribus verbis vulgus Grammaticorum secutus, Historia est narratio rei gestae: sed cum Prophetia itidem, qua Hierosolymitanum excidium praedicitur, sit narratio rei gestae, & gestae quidem à multis annis, jamdiu enim excisa sunt Hierosolyma, vitiosa fuit ambiguitas, ut intelligeret Lector jam tum rem fuisse gestam, non modo cum haec quam definimus legeretur historia, sed etiam cum scriberetur, atque ita Historia distingueretur à Prophetia, cujus quarto loco Definitionem pono his verbis:

DEFINITIO IV.

Prophetia est narratio rerum futurarum, quae nondum contigerant eo tempore quo Prophetia illa edita est, quaeque ex naturalibus causis praevideri non possunt.

*Explicatur
quarta Definitio.*

I. Nam est etiam praeteritorum & praesentium Prophetia: *Prophetiza nobis, Christe, quis est qui te percussit?* aiebat impius Satelles, postquam colapho Jesum ceciderat. Sic

DEFINITIO V. VI. VII.

7

afinas, quas nudius tertius amiserat, esse inventas Samuel Propheta Satili significavit. Sic quæcunque Naaman inter & Giezi pacta fuerant, Elisæus perspecta habuit. Sic Epimenidem Cretensem, quem Prophetam Paulus Apostolus appellat, de futuris haudquaquam vaticinatum fuisse testatur Aristoteles in Rhetoricis, sed de præteritis, at obscuris. Quamquam eum & de futuris Athenienses, Lacedæmonios, ac Cretenses monuisse, Plato, Plutarchus, & Diogenes Laërtius asseverant. Περσφίτης, inquit Procopius, ὁ περσφάσιων ἢ τὸ μέλλον, ἢ τὰ παρόντα λαμβάνοντα: *Propheta is est, qui prædicat, vel futurum, vel præsentia occulta.* Plurima in id argumentum congerit Theodoretus, Præfatione in Psalms, quem consuli velim. Prudens quoque illa & sagax futurorum præsentio, Prophetia est. Hinc verus illud:

*Μαίης δ' αἴετος, ὅστις ἔχρησ' ἀλάως
Qui bene conexit, vatem perhibebo optimum.*

Hinc & illud Ovidii:

Augurium ratio est, & conjectura futuri.

Hoc sensu insignis Prophetia habendus est Thales Milesius, qui exploratis ac præcognitis naturæ viribus uberem olearum proventum prædixerit. Hæc Prophetiarum genera non sunt instituta disputationis, sed ea tantum quæ futura spectant, & ad quæ nullum postum est in naturalium causarum consideratione præsidium. Progrediamur ad quintam Definitionem, quæ talis est:

DEFINITIO V.

Religio vera ea est, quæ res solum veras ad credendum propositas habet.

I. SCIO Religionem proprie dictam definiri à Theologis, Virtutem per quam Deo debitum cultum exhibemus. Hic autem latius Religionis nomen patere volo, & ad omnia virtutis officia pertinere, quibus Deum nobis conciliamus; adeo ut virtutes quæque theologicas, fidem, spem, & charitatem complectatur. Quo sensu dixit Augustinus Deum coli fide, spe, & charitate. Ex nostra autem Definitione sequitur falsas esse Ethnicorum Religiones, ut pote quæ res falsas ad credendum habent propositas; & falsam indem Judaicam, ut pote quæ rebus veris detrahat fidem; quod tantumdem est, ac falsis fidem adjungere: perinde enim fallitur, qui vera habet pro falsis, ut qui falsa pro veris. Sive autem pertinacia, sive ignoratione occæcatus aliquis rebus fidei obsequium meritis id præbere detrectet, in falsâ æque Religione hærebit. His verbis concluditur sexta Definitio:

Matth. 26. 6.

Tit. 1. 12.

Plat. 1. de legib. Plutarch. Solon, Diog. Laërt. Epimen. Procop. init. c. 87. in 12.

Ovid. 1. Trist. Eleg. 8.

DEFINITIO VI.

Messias est homo Deus, à Deo divinitus missus ad hominum salutem, & à Prophetis in Veteri Testamento prædictus.

I. MESSIAM esse hominem Deum negant quidem Judæi, & Christiani nonnulli; si modo Carpocratiani, Ebionitæ, Samosatani, eorumve fraterculi Sociniani, Christiani dicendi sunt. Fatentur illi tamen Messiam, si non hominem Deum, at hominem divinum esse, & reliquæ Definitionis parti ultro assentiuntur. Verum hæc ipsorum inter se esto disputatio, quæ nihil nunc quidem facit ad propositum. Capitalis hæc est & decretoria Christianorum cum Judæis controversia, utrum Messias sit Jesus Nazarenus: atque eo pertinet postrema Definitio quæ talis est:

DEFINITIO VII.

Religio Christiana ea est, quæ Jesum Nazarenum Messiam esse statuit, & quæcunque in Libris sacris sive Veteris, sive Novi Testamenti de eo scripta sunt, pro veris habet.

I. HIS septem Definitionibus contenti simus. Nullæ in iis ambages, trix nullæ, tenebræ nullæ; cujusmodi in ipso Geometricarum Definitionum aditu densissima occurrunt: nam & ea definiuntur quæ nusquam sunt, nec fuerunt unquam, neque humana industria esse possunt; & ita definiuntur, ut nihilo plus intelligas. Cum enim punctum esse dicunt, cujus nulla est pars, vel lineam, longitudinem latitudinis exper-

Explicatur quinta Definitio.

August. Enchir. cap. 3.

Explicatur sexta Definitio.

Conferuntur Definitiones nostra cum Definitionibus Geometricarum.